

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ АГРОБІЗНЕСУ

FEATURES OF THE FORMATION OF AGRIBUSINESS ENTERPRISES' INVESTMENT POTENTIAL

Анотація. У доповіді розглядаються особливості формування інвестиційного потенціалу підприємств агробізнесу, зокрема фактори, що впливають на його розвиток. Аналізуються механізми залучення інвестицій, роль державної підтримки та стратегічні підходи до управління фінансовими ресурсами аграрного сектору. Окрема увага приділена впливу економічних, правових та екологічних умов на інвестиційну привабливість аграрних підприємств.

Ключові слова: агробізнес, інвестиційний потенціал, фінансування, державна підтримка, модернізація, інвестиційна привабливість, економічні фактори

Abstract. The report examines the specifics of forming the investment potential of agribusiness enterprises, particularly the factors influencing its development. It analyzes investment attraction mechanisms, the role of government support, and strategic approaches to managing financial resources in the agricultural sector. Special attention is given to the impact of economic, legal, and environmental conditions on the investment attractiveness of agricultural enterprises.

Keywords: Agribusiness, Investment potential, Financing, Government support, Modernization, Investment attractiveness, Economic factors.

Агробізнес є однією з найважливіших галузей економіки України, оскільки забезпечує значну частину національного доходу та займає важливе місце у створенні робочих місць, розвитку сільських територій і забезпеченні продовольчої безпеки країни. Однак, через свою залежність від природних умов, сезонність виробництва та високу ризикованість діяльності, підприємства аграрного сектору стикаються з численними проблемами, зокрема з відсутністю стабільного фінансування, високою вартістю ресурсів та обмеженими можливостями для модернізації виробництва. У зв'язку з цим, залучення інвестицій стає критично важливим для розвитку агробізнесу та його адаптації до сучасних вимог ринку.

Мета цієї доповіді полягає в тому, щоб розглянути основні аспекти формування інвестиційного потенціалу підприємств агробізнесу та проаналізувати чинники, що на нього впливають. Важливо також зрозуміти роль інвестицій у розвитку аграрних підприємств і дослідити механізми залучення інвестицій, які є необхідними для забезпечення сталого розвитку аграрного сектору.

Інвестиційний потенціал підприємства — сукупність інвестиційних можливостей підприємства, використання яких спрямоване на досягнення цілей його інвестиційної стратегії [1]. В більш ширшому розумінні, це відповідним чином організована динамічна, взаємопов'язана сукупність інвестиційних ресурсів власне підприємства та інвестиційних ресурсів, залучених ззовні, що перебувають у його розпорядженні та можуть бути за певних

умов задіяні в інвестиційній діяльності задля досягнення стратегічних і тактичних цілей підприємства у майбутньому, враховуючи при цьому стан і характеристики макроекономічного середовища, в якому безпосередньо функціонує підприємство [2]. У підсумку, слід зазначити, що інвестиційний потенціал підприємства - це інвестиційні можливості підприємства які за потреби можна використовувати для досягнення стратегічних цілей підприємства. Для агробізнесу характерними є особливості, що визначають специфіку формування цього потенціалу. До них відносяться висока залежність від природних умов, сезонність виробництва, коливання цін на продукцію та сировину, а також нестабільність економічної ситуації, що знижує привабливість аграрних підприємств для інвесторів. Тим не менш, інвестиції відіграють важливу роль у розвитку галузі, оскільки вони сприяють модернізації виробництва, покращенню технологій, розширенню виробничих потужностей та створенню нових робочих місць. В свою чергу інвестиційний потенціал підприємств агробізнесу складається з кількох основних складових, таких як фінансові ресурси, людський капітал, технології та природні ресурси. Разом вони визначають здатність підприємства залучати інвестиції, спрямовані на розвиток та удосконалення його діяльності.

Формування інвестиційного потенціалу підприємств агробізнесу залежить від ряду внутрішніх та зовнішніх факторів [3]. Одним із основних економічних факторів є загальний рівень економічного розвитку країни, доступність фінансування та наявність стабільної податкової та митної політики. Урядові заходи, які сприяють розвитку агробізнесу, такі як пільгові кредити та субсидії, є важливими для залучення інвестицій. Водночас, економічні коливання, інфляція та змінність валютного курсу можуть негативно впливати на інвестиційну привабливість галузі.

Правові аспекти також мають великий вплив на формування інвестиційного потенціалу. Стабільність законодавства, захист прав інвесторів та прозорість регулювання діяльності в аграрному секторі є важливими умовами для залучення інвестицій. Для малого та середнього бізнесу особливо важливим є доступ до фінансових ресурсів, оскільки без них неможливе розвиток виробничих потужностей.

Інші важливі фактори включають соціальні умови, рівень освіти та кваліфікації кадрів, а також інноваційний клімат на сільських територіях. Високий рівень освіти та кваліфікації робочої сили сприяє ефективному впровадженню новітніх технологій, що значно підвищує конкурентоспроможність підприємств. Крім того, екологічні фактори, такі як сталий розвиток і раціональне використання природних ресурсів, також є важливими для ефективного використання інвестицій. Залучення інвестицій до аграрного сектору може здійснюватися через кілька механізмів. Одним із основних способів є внутрішнє фінансування, яке передбачає використання власних ресурсів підприємства для реінвестування прибутків та перерозподілу коштів. Однак, для забезпечення стабільного росту та розвитку, агропідприємства потребують зовнішніх інвестицій, зокрема прямих іноземних інвестицій, які можуть забезпечити додаткові фінансові ресурси для модернізації і розвитку. Державні програми підтримки агробізнесу також можуть сприяти залученню інвестицій [4]. Це можуть бути субсидії на придбання сучасної техніки, пільгові кредити, а також програми страхування сільськогосподарських ризиків, що знижують рівень фінансових втрат у разі несприятливих погодних умов чи інших форс-мажорних обставин.

Управління інвестиційним потенціалом у агробізнесі потребує чіткої стратегії та прогнозування. Для ефективного використання інвестицій підприємствам необхідно мати стратегію розвитку, яка базується на аналізі потреб і можливостей національного та міжнародного ринку. Важливим елементом управління є також оцінка ефективності інвестицій через різноманітні фінансові показники, такі як чиста теперішня вартість (NPV), внутрішня норма доходності (IRR) та рентабельність інвестицій (ROI).

Впровадження інноваційних технологій та нових методів ведення бізнесу є необхідним для підвищення інвестиційної привабливості агропідприємств і забезпечення їх сталого розвитку [5]. Технологічні зміни, які допомагають знизити витрати та підвищити ефективність виробництва, є важливим фактором для залучення інвестицій.

Серед основних проблем, з якими стикаються аграрні підприємства при формуванні інвестиційного потенціалу, можна назвати економічну нестабільність, високі ризики ведення бізнесу, недостатній рівень розвитку інфраструктури, а також труднощі з доступом до фінансування для малих і середніх підприємств. Крім того, природні та кліматичні умови створюють додаткові труднощі, адже агробізнес залежить від багатьох зовнішніх факторів, що не піддаються контролю.

Незважаючи на численні проблеми, агробізнес має великий потенціал для розвитку, зокрема завдяки поліпшенню інфраструктури, запровадженню інноваційних технологій та розширенню експортних можливостей. Державна підтримка, поліпшення умов для малого і середнього бізнесу, а також розвиток сільських територій сприятимуть залученню додаткових інвестицій і забезпечать сталий розвиток аграрного сектору в майбутньому.

Формування інвестиційного потенціалу підприємств агробізнесу є надзвичайно важливим для забезпечення конкурентоспроможності на міжнародних ринках та для розвитку економіки країни в цілому. Залучення інвестицій, оптимізація ресурсів та ефективне управління є ключовими чинниками для досягнення сталого розвитку аграрного сектора в Україні.

Література

3. Дресвянніков, Д. О. (2016). Формування інвестиційного потенціалу підприємства. *Вісник Приазовського державного технічного університету. Серія: Економічні науки*, 31(2), 20–27. https://nbuv.gov.ua/UJRN/VPDTU_ek_2016_31%282%29_4.
4. Бережна, І. Ю. (2010). Теоретико-економічні підходи до обґрунтування змісту інвестиційного потенціалу. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*, (6), 253–258.
5. Sytnik Inessa, Stopochkin Artem, Janusz Wielki. (2019). Analysis of Macroeconomic Factors Affecting the Investment Potential of an Enterprise. *European Research Studies Journal*. T. 22(4). 140-167. <https://www.um.edu.mt/library/oar/bitstream/123456789/48842/1/Analysis%20of%20Macroeconomic%20Factors%20Affecting%20the%20Investment%20Potential%20of%20an%20Enterprise.pdf>
6. С. Захарін, Р. Ільєнко, Є. Смирнов. (2018). Стимулювання інвестиційної діяльності у агропромисловому комплексі. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Економіка»*. Т. 5(1). 170-173. <https://economics-msu.com.ua/uk/journals/tom-5-1-2018/stimulyuvannya-investitsiynoyi-diyalnosti-u-agropromislovomu-kompleksi>
7. Still, A. (2023). 6 types of sustainable investing. *Edge Investments*. Retrieved from <https://edgeinvestments.org/blog/types-of-sustainable-investing>

References

3. Dresviannikov, D. O. (2016). Formuvannia investytsiinoho potentsialu pidpriemstva. *Visnyk Pryazovskoho derzhavnoho tekhnichnoho universytetu. Serii: Ekonomichni nauky*, 31(2), 20–27. https://nbuv.gov.ua/UJRN/VPDTU_ek_2016_31%282%29_4.
4. Berezhna, I. Yu. (2010). Teoretyko-ekonomichni pidkhody do obgruntuvannia zmistu investytsiinoho potentsialu. *Derzhava ta rehiony. Serii: Ekonomika ta pidpriemnytstvo*, (6), 253–258.
5. Sytnik Inessa, Stopochkin Artem, Janusz Wielki. (2019). Analysis of Macroeconomic Factors Affecting the Investment Potential of an Enterprise. *European Research Studies Journal*. T. 22(4). 140-167. <https://www.um.edu.mt/library/oar/bitstream/123456789/48842/1/Analysis%20of%20Macroeconomic%20Factors%20Affecting%20the%20Investment%20Potential%20of%20an%20Enterprise.pdf>
6. S. Zakharin, R. Iliencko, Ye. Smyrnov. (2018). Stymuliuvannia investytsiinoi diialnosti u ahropromyslovomu kompleksi. *Naukovyi visnyk Mukachivskoho derzhavnoho universytetu. Serii «Ekonomika»*. T. 5(1). 170-173. <https://economics-msu.com.ua/uk/journals/tom-5-1-2018/stimulyuvannya-investitsiynoyi-diyalnosti-u-agropromislovomu-kompleksi>
7. Still, A. (2023). 6 types of sustainable investing. *Edge Investments*. Retrieved from <https://edgeinvestments.org/blog/types-of-sustainable-investing>